

Kystklinter med lagdeling

Lodbjerg Kystklint

Lokalitetstype

Hele kystlinjen fra Hanstholm i nord til Agger Tanges sydspids består af flyvesand (klitter) på hævet havbund kun afbrudt af fremspringende punkter på de steder, hvor havet ikke har været i stand til at nedbryde de hårde klinter fra tidligere geologiske perioder.

Store strækninger af nationalparkens kystlinje mod vest bliver til stadighed nedbrudt og eroderet, især på læsiden af de fremspringende klinter og rev ved Lodbjerg, Nr. Vorupør og Klitmøller.

Det er her man tydeligt kan erkende de forskelle sandflugtsperioder, som er dannet efter istiden.

Lagene markerer sandflugtsperioder. De mørke lag viser, hvornår sandflugten er ophørt og vegetationen igen har fået lov at kolonisere overfladen.

I Lodbjerg Kystklint findes et op til 10 meter højt profil i istidslag med flager af glimmerler fra Tertiærtiden (25 mio. år). Moræneleret er dækket af flere meter flyvesand. Heri indgår flere jordbundshorisonter med spor efter fortidig menneskelig aktivitet.

Geologi – Lodbjerg Kystklint

Profilen ved Lodbjerg Kystklint holdes til stadighed åbent ved kystnedbrydning.

Lodbjerg er et oplagt udgangspunkt for at formidle flere geologiske historier. I klinten findes eksempler på istidens aflejringer - moræneaflejringer og smeltevandsaflejringer, samt en enkelt aflejrings ældre end istidsaflejringerne i form af en Oligocæn flage med fossiler. Desuden er kysterrosionen særdeles tydelig, ligesom der på stranden kan findes flere forskellige ledeblokke. Flere generationer af flyvesand ses også i Lodbjerg Klint. Flyvesandslagene er dannet efter istiden. Lagene markerer sandflugtsperioder. Jordbundsdannelse viser, hvornår sandflugten er ophørt og vegetationen taget over.

I nyere undersøgelser er de enkelte flyvesandslag på forskellige steder i Lodbjerg Klint dateret. Det viser sig, at området ved Lodbjerg har været hærget af sandflugt i mindst fire perioder siden Istiden. Den første sandflugtsperiode finder sted fra 2200 til 2000 før Kristus. Det er i slutningen af Yngre Stenalder. Skovrydning af stenalderbonden har sandsynligvis været medvirkende til, at sandet er trængt ind over land. Fra 2000 til 700 år før Kristus er der ingen sandflugt. I stedet er overfladen stabil og jordbundsprocesser fører til dannelsen af et podsolprofil med cementeret al-lag. Perioden dækker Ældre Bronzealder og begyndelsen af Yngre Bronzealder. Anden sandflugtsperiode finder sted fra 700 før Kristus til omkring år 0. Det er i Yngre Bronzealder til begyndelsen af Ældre Jernalder. I flyvesandslagene fra perioden ses fodaftryk af kvæg eller får, hvilket fortæller, at den tids flyvelandskab blev brugt til græsning.

I den efterfølgende periode fra år 0 til år 1000 aftager sandflugten, og der sker kun mindre lokal sandflugt vekslende med jordbundsdannelse. Det er muligt, at jernalderbondens hedebrug har haft betydning for de vekslende stabile og ustabile perioder. Herefter følger sandflugtsperiode tre og fire i historisk tid. Den tredje sandflugtsperiode begynder så tidligt som år 1100 til 1200 og fortsætter op igennem Den Lille Istid i 1600- og 1700-tallet. Det er i denne periode parabelklitterne får deres nuværende udseende. Sandflugten hænger sandsynligvis sammen med forøget stormaktivitet over Nordsøen i 1200-tallet og igen i 1600-tallet.

Den fjerde og sidste sandflugtsperiode giver anledning til dannelsen af Lodbjerg Klints topklitter. Det skete for 60 år siden. Dette flyvesand er bundet af vegetationen, men øget stormaktivitet eller reduktion af vegetationen kan føre til en ny periode med klitvandring.

Særlig interessant er den særprægede kystklint "Sorte næse", som er op til 10 meter høj og består af moræneler, som er overlejret af flyvesand. Mellem ler og sand findes tørvelag, "martørv", som stammer fra overføgne moser. I bunden af klinten ses en opskudt flage af det mørke glimmerler, som er en havaflejring og derfor indeholder en mængde fossiler, som små snegle, muslinger og søpindsvin. Kysten nedbrydes til stadighed, og det sker, at der dukker oldsager frem af klinten. Det vidner - ligesom gravhøjene lige inden for havklitten - om det folk, der levede her i sten- og bronzealderen.

Der er gennem årene sket en voldsom kystnedbrydning på egnen, og man ved at kystlinjen visse steder er rykket mellem 1 og 2 km ind i landet. Hele landsbyer er forsvundet i havet.

Sorte Næse (INN)

Lodbjerg Kystklint (INN)

Nationalpark Thy

Kystklinterne langs nationalparkens strande kan opleves alle året måneder. Særligt efter kraftige storme kan det være spændende at undersøge de nye blottede lag i klinterne.

Er man rigtig heldig og finder oldsager fra sten- og bronzealder under Lodbjerg Kystklint, bør man kontakte Museet for Thy og Vester Hanherred.

Jan Feb Mar Apr Maj Jun Jul Aug Sep Okt Nov Dec

Sorte Næse og de omkringliggende kystklinter er et yndet udflugtsmål. Lokaliteten kan virke helt fremmedartet og eksotisk med dramatiske farver og former. Ja – ligefrem farligt, idet man skal tage sig i agt for skiftende steder med kviksand, hvis man færdes på stranden.

Kør til P-pladsen tæt ved Sorte Næse. (GPS 56.810373, 8.246304).

Stranden og kystklinterne ved Lyngby er også et besøg værd. P-plads for enden af Lyngbyvej. (GPS 56.810373, 8.246304).

Fra parkeringspladsen ved Splittergab, Klitmøller og nordpå mod Hanstholm nedbrydes og blottes kystklinterne jævnlige. Også her kan lagdelingen fra forskellige sandflugtsperioder studeres. (GPS 56.810373, 8.246304).